

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu**

Poznań, dnia 27 października 2010 r.

Tekst ujednolicony

**Pan
Ryszard Grobelny
Prezydent Miasta Poznania**

LPO-4101-13-01/2010
P/10/129

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu przeprowadziła w Urzędzie Miasta Poznania, zwanym dalej „Urzędem”, kontrolę w zakresie zapewnienia bankowej obsługi budżetu Miasta Poznania.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisania którego Pan Prezydent odmówił w dniu 8 października 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu niniejsze

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność Urzędu w kontrolowanym zakresie.

1. Postępowanie, którego przedmiot stanowiło wyłonienie banku mającego wykonywać obsługę budżetu Miasta przeprowadzono w trybie przetargu nieograniczonego, o którym mowa w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych², zwanej dalej „pzp”. Trwało ono od 15 lipca 2009 r. do 20 kwietnia 2010 r. tj. ponad dziewięć miesięcy. Na przedłużenie procedury miały wpływ liczne zapytania wykonawców dotyczące specyfikacji istotnych warunków zamówienia (dalej SIWZ) oraz złożenie protestu dotyczącego jej treści, przez jednego z uczestników przetargu. Spowodowało to po stronie zamawiającego konieczność modyfikacji SIWZ w zakresie opisu przedmiotu zamówienia. W dniu 29 grudnia 2009 r. Pan Prezydent unieważnił postępowanie przetargowe, w którym najkorzystniejszą ofertę złożył ING Bank Śląski S.A. w Katowicach Centrum Bankowości Korporacyjnej Północno-Zachodnie w Poznaniu (zwany dalej ING). Unieważnienie postępowania uzasadnione zostało przez zamawiającego przekroczeniem przez Krajową Izbę Odwoławczą przy UZP terminu na rozstrzygnięcie protestu, co – zdaniem zamawiającego – uniemożliwiło zawarcie ważnej umowy oraz wynikającą z upływu przewidywanego terminu rozpoczęcia świadczenia

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

usługi, zmianą zakresu świadczenia. Z kolei, w uzasadnieniu do postanowienia o oddaleniu protestu wniesionego przez jednego z wykonawców na powyższą czynność, zamawiający dodatkowo wskazał na konieczność rozszerzenia przedmiotu zamówienia (art.140 ust. 3 pzp) o usługi nieprzewidziane w SIWZ takie jak „czynności przygotowawcze” oraz nieopisanie przedmiotu zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący (art. 29 pzp). Na skutek wniesionego przez ING, na podstawie art. 184 ust. 1 i 2 pzp, odwołania, wyrokiem z dnia 5 marca 2010 r. Krajowa Izba Odwoławcza („KIO”), nakazała unieważnienie czynności unieważnienia postępowania przez Pana Prezydenta.

Ze względu na przedłużanie się postępowania w sprawie udzielenia zamówienia na bankową obsługę Miasta, w dniu 29 grudnia 2009 r. zamawiający (Miasto Poznań) zawarł z dotychczasowym wykonawcą, Powszechną Kasą Oszczędności Bank Polski S.A. w Warszawie Regionalny Oddział Korporacyjny w Poznaniu (zwany dalej PKO BP), umowę na obsługę bankową w trybie z wolnej ręki. Zamawiający powoływał się przy tym na okoliczność, że usługi bankowe z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę (art. 67 ust. 1 pkt 1a pzp). Umowę w trybie zamówienia z wolnej ręki zawarto w celu zapewnienia ciągłości obsługi budżetu Miasta Poznania, na czas oczekiwania na wyrok KIO (tj. na okres od 1 stycznia 2010 r. do upływu trzech miesięcy od końca miesiąca, w którym zawarto umowę z wykonawcą wybranym w trybie przetargu nieograniczonego). Do zapisów w tej umowie NIK nie wnosi uwag. NIK zwraca jednak uwagę na to, że na etapie przygotowania postępowania o udzielenie zamówienia na bankową obsługę budżetu Miasta Poznania w trybie przetargu nieograniczonego, czas niezbędny do przeprowadzenia tego postępowania oraz do wdrożenia nowego systemu obsługi bankowej w przypadku wyłonienia innego niż dotychczasowy wykonawcy nie został prawidłowo oszacowany. W zaistniałej sytuacji przedłużającego się postępowania dotyczącego wyboru banku do obsługi budżetu Miasta Poznania, posiadanie infrastruktury technicznej przez bank PKO BP, potrzebnej do wykonywania bankowej obsługi budżetu Miasta Poznania, uzasadniało zawarcie umowy na kontynuację świadczenia tych usług, w trybie zamówienia z wolnej ręki, na czas niezbędny do rozstrzygnięcia postępowania odwoławczego.

Ostatecznie umowę na bankową obsługę budżetu Miasta Poznania na okres od 1 sierpnia 2010 r. do 31 grudnia 2014 r. zawarto z ING w dniu 20 kwietnia 2010 r. Do postanowień tej umowy NIK nie wnosi zastrzeżeń. Zauważyć jednak w tym miejscu należy, że w wykazie jednostek podległych Miastu objętych wcześniejszą umową (załącznik nr 2 do umowy zawartej w dniu 29 grudnia 2009 r. z PKO BP), przez przeoczenie, zarówno po stronie banku jak i Urzędu, nie ujęto Zespołu Szkół z Oddziałami Integracyjnymi i Specjalnymi nr 2 w Poznaniu. Skutkiem tego za prowadzenie rachunku bankowego tej jednostki ponoszono opłatę w wysokości 60 zł, podczas gdy na podstawie umowy z dnia 29 grudnia 2009 r. opłata ta powinna być niższa o 15 zł. Dopiero w dniu 23 lipca 2010 r., tj. w trakcie kontroli NIK, bank PKO BP zwrócił nienależnie pobraną opłatę w wysokości 270 zł.

2. NIK pozytywnie ocenia sposób gospodarowania przez Urząd wolnymi środkami budżetowymi poprzez pozyskiwanie dochodów z zakładanych lokat terminowych. Odsetki z tytułu lokat terminowych i depozytów oraz lokat walutowych stanowiły kwotę odpowiednio: 18.814.541,15 zł – w 2008 r., 9.452.110,37 zł – w 2009 r., a do 30 czerwca 2010 r. kwotę 2.978.565,54 zł. Upoważnienia do tego rodzaju działania w latach 2008-2010 udzieliła Prezy-

dentowi Miasta Rada Miasta Poznania. Lokowanie wolnych środków budżetowych poza bankiem wybranym do obsługi bankowej budżetu Miasta Poznania (lub w PKO BP na warunkach wynegocjowanych dla lokaty terminowej) poprzedzone było analizą opłacalności ofert innych banków.

NIK zwraca uwagę, że w latach 2008-2009 Miasto Poznań nie wykorzystywało możliwości uzyskiwania dodatkowych dochodów poprzez lokowanie na lokatach terminowych wolnych środków zgromadzonych na rachunkach Gminnego i Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Tylko w pierwszym półroczu 2009 r. miesięczny stan środków zgromadzonych na rachunkach przedmiotowych funduszy celowych łącznie utrzymywał się w przedziale od 3.062.948,37 zł do 4.814.605,51 zł. Analiza stanów środków finansowych zgromadzonych na wymienionych rachunkach wykazała, że Miasto posiadało wolne środki finansowe umożliwiające dokonywanie lokat terminowych, co pozwoliłoby na uzyskanie dodatkowych dochodów budżetowych z tytułu odsetek bankowych.

3. Najwyższa Izba Kontroli nie wnosi uwag do poziomu zadłużenia Miasta Poznań. Wskaźnik zadłużenia na koniec 2008 r. i 2009 r. w stosunku do zrealizowanych dochodów wyniósł odpowiednio 21,2% i 32,9%, i nie przekroczył w okresie objętym kontrolą poziomu wskazanego w ustawie z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych³, co NIK ocenia pozytywnie.

W latach 2008-2010 (do 30 czerwca) Prezydent Miasta, w ramach limitów zobowiązań określonych w uchwałach budżetowych na lata 2008-2010 oraz przy kontrasygnacie Skarbnika Miasta Poznania zawarł trzy umowy o kredyty długoterminowe, inwestycyjne w łącznej wysokości 350.350.000,00 zł. Kredyty te zaciągnięto na zasadach preferencyjnych. Dwie umowy kredytowe zawarte zostały bezpośrednio z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, który jako jedyny oferował taki produkt kredytowy, zaś jedna umowa zawarta została z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (dotyczyła ona kredytu ze środków Funduszu Rozwoju Inwestycji Komunalnych). W ww. przypadkach Urząd nie miał możliwości wyboru banku w trybie ustawy pzp. Środki uzyskane z ww. kredytów inwestycyjnych stanowiły refundacje wydatków wcześniej poniesionych przez Miasto na zadania wskazane w umowach kredytowych.

W wymienionych latach Rada Miasta Poznania podjęła dwie uchwały w sprawie emisji obligacji Miasta Poznania oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu, tj. uchwałę z dnia 15 września 2009 r., której celem było pozyskanie środków pieniężnych na realizację wydatków majątkowych ujętych w budżecie Miasta Poznania na rok 2009, niezajmujących pokrycia w dochodach, w szczególności zadań inwestycyjnych z zakresu transportu i infrastruktury drogowej, w łącznej kwocie do 50.000.000,00 zł oraz uchwałę z dnia 8 czerwca 2010 r. w celu pozyskania środków pieniężnych na finansowanie planowanego deficytu budżetu Miasta Poznania, w tym na pokrycie wydatków związanych z finansowaniem inwestycji, spłatę wcześniej zaciągniętych pożyczek i kredytów oraz na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej do kwoty 480.000.000,00 zł.

Omówione środki wykorzystano zgodnie z przeznaczeniem.

³ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

4. NIK pozytywnie ocenia prowadzenie przez Biuro Audytu Wewnętrznego i Kontroli Urzędu Miasta Poznania kontroli wewnętrznej i audytu w kontrolowanym zakresie. W planach kontroli wewnętrznej na lata 2008-2010 przewidziana została m.in. kontrola finansowa jednostek organizacyjnych Miasta. W ramach tych kontroli badane były m.in.: terminowość w regulowaniu zobowiązań (za pośrednictwem banku), prowadzenie rachunków bankowych wymaganych prawem, zgodność sald i wyciągów bankowych z potwierdzeniami stanu rachunków, przesłanymi przez bank na dany rok kalendarzowy.

W ramach audytów wewnętrznych dotyczących realizacji projektów z udziałem środków Unii Europejskiej, badane były kwestie: obowiązkowego otwarcia i prowadzenia, dla danego projektu, rachunku dochodów i rachunku wydatków, posiadania stosownych pełnomocnictw przez osoby dokonujące dyspozycji przekazania środków z rachunków bankowych itp.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o podjęcie działań zapewniających rzetelne przygotowywanie i prowadzenie postępowań przetargowych.

Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura w Poznaniu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezydenta, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub o przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezydentowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury Najwyższej Izby Kontroli w Poznaniu umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.